

Pécsi Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.V.20.076/2021/6.

A felperes:

Felperes1 (Cím2)

A felperes képviselője:

Dr. Jagicza Mónika ügyvéd (Cím10)

Az alperes:

Alperes1 (Cím1)

Az alperes képviselője:

ügyvédi iroda cím13 ügyintéző: dr. Horváth Gábor ügyvéd)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

alperes által (27. sorszám alatt)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése, sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság:

Szekszárdi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

25.P.20.176/2020/25. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – megváltoztatja és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Mellőzi az alperes perköltségben és eljárási illetékben marasztalását és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 190.500 (százkilencvenezer-ötszáz) forint első- és másodfokú perköltséget, valamint az államnak – külön felhívásra – 36.000 (harminchatezer) forint elsőfokú és 48.000 (negyvennyolcezer) forint másodfokú feljegyzett eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2019. évi helyi önkormányzati választások óta név város polgármestere. Az alperes 2011. június 1. napjától

dolgozott köztisztviselőként, mint adóügyi előadó, majd főelőadó és hagyatéki ügyintéző a névi Közös Önkormányzati Hivatalnál 2020. február 29-ig. A hivatal ügyintézői felett a munkáltatói jogköröket a hivatal vezető jegyző gyakorolta, aki 2020. február 15-ig név1 jegyző volt, majd őt 2020. február 15-től név2 jegyző váltotta. Az alperes a felperes, mint polgármester 2020. január 24-i utasítását adóhátralékkal kapcsolatos adatközlésre megtagadta, majd 2020. február 24-től táppénzes állományba került, és távolléte alatt a munkáltató hozzájárult az alperes jogviszonya megszüntetéséhez akként, hogy 2020. március 1. napjával a jelenlegi munkahelyén tudja megkezdeni a munkavégzést. Az alperes 2020. február 26-án megjelent a munkahelyén, ekkor megkapta az áthelyezésről szóló iratokat, 2020. március 1-jétől már az új munkahelyén dolgozik.

- [2] Az alperes 2020. március 9-én a név8 név3 zárt szakmai csoportba - melynek 2020. március 10-ig volt a tagja - a következő bejegyzést tette közzé: „Hát gyerekek, barátok és sokszor megmentőim is! Én is a tíz év után mtam azt, hogy elég. A választások után minden a feje tetejére fordult és úgy éreztem, ha eddig tudtam tisztességesen és becsületesen dolgozni, mint adós és hagyatékos (6 település), akkor nem leszek partner az új polgi és az odahozott jegyző haverjának az aljasságaiban. Szerencsém volt, hogy áthelyezéssel, igaz, mint közalkalmazott, de másik helyen kezdtem a márciust...”.
- [3] A bejegyzés tényéről a felperes egy beszélgetés során az alperes korábbi munkatársától, név4 szerzett tudomást, aki a bejegyzést emailben megküldte a felperesnek. név5 az alperesi bejegyzést messengeren név6 juttatta el, aki szintén messengeren jutott a bejegyzéshez olyan személytől, aki a közlés megjelenésének idején a csoport tagja volt. E név8 csoport tagjai az ország valamennyi önkormányzatának adóügyi és gazdasági ügyintézéssel foglalkozó kollégái közül kerültek ki.
- [4] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes azzal, hogy a név8 név3 zárt csoportjában a 2020. március 9-i bejegyzésében valótlanul állította, hogy „A választások után minden a feje tetejére fordult, és úgy éreztem ha eddig tudtam tisztességesen és becsületesen dolgozni, mint adós és hagyatékos (6 település), akkor nem leszek partner az új polgi és az odahozott jegyző haverjának az aljasságaiban.” megsértette a felperes becsületét és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát. Kérte az alperes további hasonló tartalmú jogsértéstől eltiltását, valamint jóvátételt jelentő közlemény kiadását azzal a tartalommal, hogy „A név8 név7 zárt csoportjában 2018. március 9-én történt bejegyzésemben valótlanul állítottam, hogy a választások után minden a feje tetejére fordult és úgy éreztem, ha eddig tudtam tisztességesen és becsületesen dolgozni, mint adós és hagyatékos (6 település), akkor nem leszek partner az új polgi és az odahozott jegyző haverjának az aljasságaiban. Ezzel szemben a valóság az, hogy semmi sem akadályozta azt, hogy a választásokat követően továbbra is tisztességesen és becsületesen dolgozzak a munkakörömben, és az új polgármester és jegyző semmilyen törvénytelen vagy aljas dologra nem utasított, illetve ilyet nem kért tőlem.” Az elégtételt adó közlemény kiadását arra figyelemmel, hogy az alperes tagsága az név3 név8 csoportban megszűnt úgy kérte, hogy feleljen meg annak a felperesi érdekeknek, hogy azok értesüljenek arról, akik a per tárgyát képező közleményt is elolvasták. Elsődlegesen azt kérte, hogy az alperes gondoskodjon arról, hogy az név3 zárt név8 csoportban megjelenhessen a közlemény, másodlagosan az alperes saját név8 oldalán, harmadlagosan név város név8 oldalán jelentesse meg a közleményt. Kérte az alperest 250.000 forint sérelemdíj és ezen összeg után 2020. március 9-től a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére kötelezni. Keresetét arra alapította, hogy az alperes a bejegyzés közzétételével a felperesről valótlan tényről állított, mely állítás a közlés módjára figyelemmel tömegekhez juthatott el, és azt a hamis látszatot kelti, mintha a felperes tisztességtelen, jogszerűtlen dologra kényszerítené a hivatalban dolgozókat.

- [5] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A bejegyzés tényét és azt, hogy tőle származik nem vitatta, azonban álláspontja szerint a sérelmezett név⁸ bejegyzésből az sem állapítható meg egyértelműen, hogy a felperesre vonatkozik. Egyebekben utalt arra, hogy a felperes polgármester, közszereplő, ezért más megítélés alá tartozik a személyiségi jogok védelme tekintetében.
- [6] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes becsületét az "név⁷" név⁸ csoportban megjelentetett azzal a közlésével, hogy „A választások után minden a feje tetejére a feje tetejére fordult és úgy éreztem, ha eddig tudtam tisztességesen és becsületesen dolgozni, mint adós és hagyatékos (6 település), akkor nem leszek partner az új polgi és az odahozott jegyző haverjának az aljasságaiban.” Kötelezte az alperest 200.000 forint sérelemdíj megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kifejtette, hogy először abban kellett állást foglalnia, a sérelmezett név⁸ bejegyzéssel okozott jogsértést a felperessel, mint közéleti szereplővel szemben kell-e vizsgálni. Alaptalannak találta az alperes e körben előterjesztett ellenkérelmét, álláspontja szerint a „polgi” kifejezés egyértelműen a felperesre, mint a névi polgármesterre utal, miután az alperes mint a névi Önkormányzati Hivatal volt dolgozója jelentette meg az írást, így. Utalt a közszereplőkre vonatkozó Ptk.-beli szabályozásra, mely szerint e státusz csak szűkíti a személyiségi jog védelmét, és azt kívánja meg, hogy magasabb legyen a közszereplő tűrésküszöbe a róla megfogalmazott véleménynyilvánítás miatt, valótlan tényállítást, illetve való tény hamis színben feltüntetését azonban a közszereplő sem köteles tűrni. Megállapította, hogy a felperesi állítással szemben a vitatott bejegyzés nem tényállítás, hanem az alperes véleményformálása a felperes polgármesteri tevékenységéről. A jóhírnevet csak valótlan tényállítás vagy való tény hamis színben való feltüntetése sérthet, a perbeli írás miután tényállítást nem tartalmaz, az az alperes véleményét fejezi ki, nem sértheti a felperes jóhírnevét.
- [7] A véleménynyilvánítás kapcsán utalt annak az Alaptörvényben meghatározott szabadságára, mely szerint a véleménynyilvánítás szabadsága a véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi, maga a véleménynyilvánítás élvez alkotmányos jogi védelmet, a véleménynyilvánítás tartalma nélkül. Utalt azonban arra, hogy vizsgálni kell, az alperes e véleménynyilvánításával átlépte-e azt a küszöböt, amit a törvény a véleményszabadság kapcsán enged. Kifejtette, hogy a felperes tevékenységéről az alperes bejegyzésében megfogalmazott jelzők az adott esetben nem értelmezhetők a felperes közéleti tevékenységének felfokozott, de még megengedett kritikájaként, hanem a közfelfogás szerint is indokolatlanul bántóak, különösen a „polgármester aljasságaira” utalás, amely kifejezésnek a szöveggörnyezetben megjelenése arra enged következtetni, hogy az az alperes munkavégzésére is kihatással volt. Az alperes véleményének a kifejezése önkényes, ezért becsületsértő. Ennek okán vizsgálta a felperes további kereseti kérelmét, megállapította, hogy miután az alperes tagsága a név⁸ csoportba megszűnt, így az ismétlődő jellegre nem kell számítani, ennek okán a jogsértő magatartástól eltiltás iránti kérelem nem alapos, az elégtételt adó közlemény kapcsán pedig utalt arra, hogy a kereset nem tartalmaz olyan kérelmet, amelynek a sérelmezett közlés hasonló körben megjelenésével eleget tudna az alperes tenni, így ezeket alaptalannak találta. A sérelemdíjjal kapcsolatban utalt a Ptk. 2: 52. § (3) bekezdésére, mely szerint a sérelemdíj összegénél az eset összes körülményeit, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatását, a jogsértés súlyát, ismétlődő jellegét, felróhatósága mértékét kell figyelembe venni. A jelen esetben ugyan egy zárt név⁸ csoportban jelentette meg az alperes a véleményét, a csoport összetétele azonban az önkormányzati dolgozók körében országos szintű megismerhetőséget tesz lehetővé, és a tanúvallomások igazolják, hogy az írásról a csoport tagjain kívül más személyek is tudomást szereztek. Mindezek összegzéseként a sérelemdíj összegét a keresetben megjelölthöz képest alacsonyabb összegben, 200.000 forintban állapította meg azzal, hogy ez után kamat nem

megalapozott, mert a jogsértés ítéleti megállapításától kezdődően tarthat igényt a felperes a sérelemdíjra.

- [8] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérte annak anyagi jogi felülbírálatát és a kereset teljes elutasítását. Megsértett jogszabályhelyként a Ptk. 2:42. §-át, 2:45. §-át, 2:52. §-át és az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdését jelölte meg a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 237. § (1), 265. § (1) és a 279. § (1) és (2) bekezdése mellett. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 237. § (1) bekezdésében írt kötelezettségének, nem nyilatkoztatta a felperest, mely tényállítás sérti a jóhírnevét és a bejegyzés mely része sérti a becsületét. Egyebekben kifejtette, hogy a bejegyzés véleménynyilvánítás volt, amelyet a közszereplő felperes tűrni köteles. Utalt az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított alkotmányos jogra, a véleménynyilvánítás szabadságára, jelen esetben egy zárt név8 csoportban tett közzé véleményt, amely sem szövegében, sem tartalmában nem indokolatlanul bántó, az a felperes közéleti tevékenységével, közhivatal gyakorlásával összefüggésben kinyilvánított vélemény, amit a felperes köteles tűrni. Utalt arra a bírói gyakorlatra, amely szerint, ha a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezi, ilyen közlés ugyanis a közhatalom és a közhatalmat gyakorlók ellenőrzésének, ellenőrizhetőségének egyik legfőbb garanciája.
- [9] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel érintett része helybenhagyását kérte. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helyes a jogi következtetése is. Utalt arra, hogy az alperes bejegyzése nem a közéleti tevékenységével, a közhivatal gyakorlásával összefüggésben került bejegyzésre. Az alperes ezzel a bejegyzéssel nem véleményt formál, bejegyzése politikai véleménynyilvánításnak pedig végképp nem tekinthető, hanem azt a látszatot kelti, mintha valamilyen tisztességtelen, jogszerűtlen dologra kényszerítené a felperes a hivatalba dolgozókat. A bejegyzés átlépte az arányosság küszöbét, az a felperesre nézve súlyosan hátrányos, a valótlán bejegyzést nem csak magánemberként, hanem közszereplőként sem köteles tűrni.
- [10] A fellebbezés megalapozott.
- [11] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helyes az a megállapítása is, hogy a kereseti kérelemmel érintett név8 bejegyzés nem tényközlés, hanem értékítélet, az alperes véleményét rögzíti a felperes polgármesteri tisztségben végzett tevékenységéről. Nem ért egyet azonban a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azzal az érdemi döntésével, hogy az alperes e bejegyzéssel megsértette a felperes, mint közszereplő becsületét.
- [12] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy a törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán és családi életet, az otthon, a másokkal való bármilyen módon, illetve eszközzel történő kapcsolattartás és a jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. A Ptk. 2: 43. § d) pontja szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a becsület- és jóhírnév sérelme, míg a 2:45. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a becsület megsértését jelenti különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezés módjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás. Ugyanakkor a Ptk. 2:44. § (1) bekezdése szerint a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja, azonban az nem járhat a magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével. A (3) bekezdés szerint nem minősül közügynek a közéleti szereplő magán vagy családi életével kapcsolatos tevékenység, adat.

- [13] A másodfokú bíróságnak az alperes fellebbezése kapcsán tehát abban kellett állást foglalnia, hogy a keresettel érintett név⁸ bejegyzés, mely az alperes véleményét, értékítéletét tartalmazza, alkalmas-e a felperes becsületének megsértésére.
- [14] A másik ember becsületéről vagy becsületének hiányáról tett megállapítás lényegét tekintve értékítélet. Az emberi értékítéletalkotás határtalanul összetett és szubjektív gondolati tevékenység, a jogi becsületvédelem érdeklődésére csak a valamilyen módon kifejezésre juttatott, más személyét érintő értékítélet tarthat számot. Mások személyét minősítő értékítélet kifejezésre jutásakor a becsület megsértése akkor következik be, ha a kifejezésre juttatott értékítélet nem felel meg az ítéletalkotás közmegegyezés által elfogadott törvényeinek, logikai szabályainak, ha a véleményt alkotó megsérti az ítéletalkotás előbb említett szabályait, az általa fogalmazott értékelés torz, következtelen, túlzó, indokolatlanul bántó, lealacsonyító, becsmérítő, vádaskodó lesz. A határvonal meghúzása sok esetben nem könnyű, a véleménynyilvánítás szabadsága miatt a negatív értékítélet, a bírálat önmagában nem jogsértő. Ez akkor is igaz, ha a vélemény az érintettre sérelmes és azzal nem is mindenki ért egyet, jogellenes becsületsértővé csak akkor válik, ha a bíráló túllépi a szabad véleménynyilvánítás határait, ezeket a rendeltetésszerű joggyakorlás és a jóhiszeműség és tisztesség elvében foglalt követelmények képezik. Nyilván nem felel meg ezen elvárásoknak az olyan értékítélet hirdetése, amely önkényes, lealázó, ok nélkül becsmérítő (Ptk. Kommentár).
- [15] A véleménynyilvánítás szabadsága – alkotmányos alapjogként fokozott védelmet élvez - csak az emberi méltósághoz, becsülethez és jóhírnévhez való jogok védelme, mint külső korlát korlátozhatja. A véleménynyilvánítás szabadsága általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja függetlenül a közlés módjától, értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire a valóságtartalmától is.
- [16] A keresetben vitatott bejegyzés egyértelműen a felperes közéletben betöltött polgármesteri tisztségével, e minőségben kifejtett munkájával kapcsolatos alperesi értékítélet, az alperesnek, mint a felperes beosztott munkatársának joga van megfogalmazni a felperes munkájával kapcsolatos kritikai véleményét egy olyan zárt közösségi csoportban, melynek kizárólag hasonló munkát végzők a tagjai.
- [17] A közügyek megvitatása körében a véleménynyilvánítás szabadsága vizsgálatakor a bírói gyakorlat az alkotmánybíróság 7/2014. számú határozata alapján lehetőséget ad az ügynevezett érdekmérlegelés elvégzésére, vagyis annak a konkrét ügyben való eldöntésére, hogy mihez fűződik nagyobb közérdek, a felperes jogai védelméhez, vagy a kiemelt fontosságú, közügyekhez kapcsolható körülmények tárgyalhatóságához, ezt minden ügyben egyedileg kell elvégezni. A jelen esetben a bejegyzés, amely a választás során tisztséget elnyerő felperes munkájával - aki polgármesterként egy kis városban végzi a feladatát, nem kinevezés, hanem választás eredményeként - kapcsolatos értékítélet mindenképp fontos része a közéletnek, különösen a szakmai munkát végző környezetnek, mindez a közéleti szereplő jogosult személyes sértettségérzetét felülírja. A jelen esetben a közügyek véleményezhetősége élvez elsőbbséget, mintegy felülírja a felperes személyiségi jogának védelmét, amellet, hogy a másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes véleményt tartalmazó bejegyzése nem más, mint egy negatív értékítélet, bírálat, amely szóhasználatában nem önkényes, nem ok nélkül becsmérítő, lealázó. Az egyetlen fordulat az „aljasságaiban” pedig a köznyelvben gyakran használt általános szófordulat, amellyel az alperes a negatív értékítéletét, véleményét foglalja össze a felperes munkájával összefüggésben. Ez az értékítélet negatív színben tünteti fel a felperest, azonban nem lépi túl a véleménynyilvánítás határait, kifejezés módjában nem tekinthető indokolatlanul bántónak, sértőnek, durvának, különösen azt értékelve, hogy a felperesnek, mint közszereplőnek magasabb tűréshatárt ír elő a fenti jogszabályi rendelkezés betöltött tisztsége miatt. Az alperes a felperes által sérelmezett név⁸ bejegyzésével nem

sértette meg a felperes becsülethez fűződő személyiségi jogát, személyiségi jogsérelem hiányában természetesen alaptalan a felperes sérelemdíj iránti igénye is.

- [18] A másodfokú bíróság a fent kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét teljes egészében elutasította.
- [19] Az alperes fellebbezése sikeres volt, az első- és másodfokú eljárásban is pernyertes lett, ennek okán a másodfokú bíróság mellőzte az elsőfokú eljárásban felmerült perköltség és feljegyzett eljárási illeték fizetésre kötelezését és a pervesztes felperest kötelezte a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperes javára az első- és másodfokú eljárásban felmerült költsége megfizetésére, amely áll az alperest képviselő ügyvéd munkadíjából, melynek összegét a másodfokú bíróság az alperes által a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése szerint felszámított 150.000 forint + áfa összegben állapított meg. A Pp. 83. § (1) bekezdése szerint, utalással a Pp. 101. § (1) bekezdésére köteles a pervesztes felperes, miután az eljárás során tárgyi költségfeljegyzési jogban részesült, a feljegyzett első- és másodfokú eljárási illeték megfizetésére az állam javára .

Pécs, 2021. október 19.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró